

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-9-R77
Datum: 30. juni 2000.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VLJEĆEM

U sastavu: sudija Patrick Robinson, predsjedavajući
sudija David Hunt
sudija Mohamed Bennouna

Sekretar: gđa Dorothee de Sampayo Garrido-Nijgh

Presuda od: 30. juna 2000.

TUŽILAC

protiv

**BLAGOJA SIMIĆA
MILANA SIMIĆA
MIROSLAVA TADIĆA
STEVANA TODOROVIĆA
SIME ZARIĆA**

PRESUDA

**U POSTUPKU ZBOG NAVODA O NEPOŠTIVANJU SUDA
PROTIV JEDNOG OPTUŽENOG I NJEGOVOG BRANIOCA**

g. Peter Haynes za Branislava Avramovića i Milana Simića

Zainteresovane strane:

**g. Dirk Ryneveld, gđa Nancy Patterson, gđa Suzanne Hayden i g. Dan Saxon za
Tužilaštvo**

g. Igor Pantelić i g. Novak Lukić za Miroslava Tadića

g. Deyan Ranko Brashich za Stevana Todorovića

g. Borislav Pisarević i g. Aleksandar Lazarević za Simu Zarića

I. UVOD

Ovo Pretresno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (u daljem tekstu: Međunarodni sud), izrekavši usmenu presudu u ovom postupku po pravilu 77 Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik) u 8:50 sati 29. marta 2000.,

OVIM OBRAZLAŽE SVOJU PRESUDU.

II. HISTORIJA POSTUPKA

1. Ovo Pretresno vijeće je 7. jula 1999. u skladu sa pravilom 77 Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik) pozvalo Milana Simića i Branislava Avramovića da odgovore na navode da su "svjesno i namjerno ometali sprovođenje pravde od strane Međunarodnog suda".

2. Milan Simić je optuženi u povezanom postupku po optužnici (u daljem tekstu: postupak o meritumu) kojem je Međunarodni sud marta 1998. iz zdravstvenih razloga odobrio privremeno puštanje na slobodu. Branislav Avramović je od početka učestvovao u postupku, a 1998. imenovan je braniocem po službenoj dužnosti kojeg plaća Međunarodni sud. Navodi protiv Milana Simića i Branislava Avramovića (u daljem tekstu: respondenti) odnose se na navodno šikaniranje i podmićivanje potencijalnog svjedoka odbrane pod pseudonimom "svjedok Agnes".¹ Tvrdi se da su Milan Simić i Branislav Avramović od jula 1998. do maja 1999. vodili kampanju šikaniranja i zastrašivanja, uz pokušaje podmićivanja, kako bi svjedoka Agnes uvjerili da svjedoči u prilog Milanu Simiću. Svjedok Agnes na kraju se, maja 1999., obratio Kancelariji tužioca Međunarodnog suda (u daljem tekstu: Tužilaštvo).

3. Pretresno vijeće je po prvi put doznalo za navode u maju 1999., kad je optužba podnijela zahtjev za produženje roka za podnošenje popisa nespornih činjenica prema nalogu Pretresnog vijeća prije početka suđenja o meritumu, koje je bilo zakazano za 22. juni 1999. Dana 25. maja 1999., optužba je zatražila raspravu *ex parte* o navodima o podmićivanju od strane odbrane, kojima su se za zastrašivanje i navođenje na krivokletstvo potencijalnog svjedoka teretili ne samo Milan Simić i Branislav Avramović nego i Igor Pantelić, branilac jednog drugog optuženog. Uz podnesak su bile priložene tri izjave svjedoka Agnes zajedno sa nekim drugim materijalima. U svjetlu težine tih navoda, Pretresno vijeće zakazalo je raspravu o podnesku *ex parte* i iza zatvorenih vrata za 8. juna 1999., kako bi saslušalo prijedlog optužbe o proceduri kojom bi se odbrani omogućilo da bude informisana o navodima i da na njihov odgovori. Respondenti i Igor Pantelić informisani su o navodima istog dana nakon rasprave. Rasprava *inter partes* zakazana je za idući dan, 9. juni 1999.

¹ Respondentima je poznat pravi identitet svjedoka ali ta informacija nije objelodanjena drugim optuženima u postupku o meritumu. Tokom svjedočenja svjedoka preduzete su primjerene mjere kako bi se svjedok zaštitio od pogleda ostalih optuženih.

4. Nakon rasprave 9. juna 1999., Pretresno vijeće izdalo je nalog kojim se poništava datum zakazan za početak suđenja, do daljega suspenduje svaki postupak o meritumu i dokida privremeno puštanje na slobodu Milana Simića, koji se bio dobrovoljno vratio u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Hagu kako bi prisustvovao početku suđenja.

5. Podneske sa odgovorom na navode o nepoštivanju suda dostavili su Milan Simić, Branislav Avramović i Igor Pantelić, nakon čega je Pretresno vijeće 7. jula 1999. izdalo nalog,² u kojem je utvrdilo da nema valjanog osnova za sumnju da je Igor Pantelić kriv za nepoštivanje Međunarodnog suda, ali da ima osnova za takvu sumnju kad su u pitanju Milan Simić i Branislav Avramović.

6. Nalog je sadržavao poziv gorepomenutoj dvojici da se pojave na dan koji će se kasnije utvrditi kako bi odgovorili na navode. Za optuženog Milana Simića navodi se sljedeće:³

- (A) da je između jula i septembra 1998. svjesno i namjerno ometao sprovođenje pravde pred Međunarodnim sudom, tako što je
 - (a) telefonom prijetio potencijalnom svjedoku, g. "Agnes" i
 - (b) sjedio u crnom motornom vozilu koje se provezlo kraj kuće g. "Agnes" između 02:00 i 03:00 sata, te je jednom prilikom ispalio hitac u zrak.
- (B) da je između januara i maja 1999. ponudio mito g. "Agnes" i uticao na njega, u namjeri da ishodi lažno svjedočenje g. "Agnes" sebi u prilog, obećavajući g. "Agnes" da će on ili drugo lice u njegovo ime isplatiti novac g. "Agnes" za njegove potrebe, a nakon što bude svjedočio, da će dobiti stan i posao; a

² Premda je Nalog prvobitno izdan kao povjerljiv, stavljen je na uvid javnosti nalogom od 29. septembra 1999.

³ Za Milana Simića navodi se da je ta djela počinio pojedinačno ili u dosluhu sa drugim licima, ili pak pomaganjem i podržavanjem pri počinjenju djela.

za Branislava Avramovića, branioca Milana Simića, navodi se sljedeće:⁴

- (A) da je između jula i septembra 1998. svjesno i namjerno ometao sprovođenje pravde pred Međunarodnim sudom, tako što je
 - (a) rekao potencijalnom svjedoku g. "Agnes"
 - (1) da bi trebalo da svjedoči samo u prilog njegovom klijentu, g. Simiću i
 - (2) da bi g. "Agnes" trebao lažno izjaviti da se Milan Simić nije nalazio u školi za koju optužba tvrdi da se u njoj nalazio logor u kojem su zatvorenici bili premlaćivani;
 - (b) lažno zabilježio verziju koju je dao g. "Agnes", kako bi išla u prilog njegovom klijentu, g. Simiću;
 - (c) podučavao g. "Agnes" kako da lažno svjedoči, te ga u tome uvježbavao snimajući ga na kazetofon;
 - (d) telefonski prijetio g. "Agnes"; i
 - (e) sjedio u crnom motornom vozilu koje se provezlo kraj kuće g. "Agnes" između 02:00 i 03:00 sata, te je jednom prilikom ispalio hitac u zrak.
- (B) da je između januara i maja 1999. ponudio mito g. "Agnes" i vršio pritisak na njega, u namjeri da ishodi lažno svjedočenje g. "Agnes" u prilog svom klijentu, Milanu Simiću, tako što je
 - (a) u januaru rekao g. "Agnes"
 - (1) da će se tokom čitavog mjeseca maja pet dana u tjednu s njim uvježbavati lažno svjedočenje; i
 - (2) da će mu Milan Simić isplatiti novac za njegove potrebe, te da će nakon što bude svjedočio na suđenju dobiti stan;
 - (b) u februaru rekao g. "Agnes" da mora lažno izjaviti da se Milan Simić nije nalazio u školi za koju optužba tvrdi da se u njoj nalazio logor u kojem su zatvorenici bili premlaćivani;
 - (c) u martu pokazao g. "Agnes" spisak sa oko 160 imena i rekao mu da će na probi (koja će se održati u maju) proći kroz listu i lažno označiti imena onih koji su se nalazili u školi;

⁴ Za Branislava Avramovića navodi se da je ta djela počinio pojedinačno ili u dosluhu sa drugim licima, ili pak pomaganjem i podržavanjem pri počinjenju djela.

- (d) u aprilu rekao g. "Agnes" da će nakon što bude svjedočio na suđenju dobiti stan;
- (e) u maju rekao g. "Agnes" da će se idućeg dana pobrinuti za novac koji će biti isplaćen g. "Agnes".

7. Istim nalogom data je dozvola Tužilaštvu i svakom od optuženih u postupku o meritumu (pored Milana Simića) da učestvuju u raspravama o navodima o nepoštivanju suda (u daljem tekstu: postupak zbog nepoštivanja suda) kao zainteresovane strane, a Tužilaštvo je zamoljeno da pomogne Pretresnom vijeću u prikupljanju i izvođenju dokaza o navodima. Takođe su izrečene izvjesne zaštitne mjere za potencijalne svjedoke, te su zakazani rokovi za identifikaciju svjedoka i dostavu dokumenata.

8. Na početku postupka zbog nepoštivanja Suda, sekretar Međunarodnog suda povukao je imenovanje Branislava Avramovića kao branioca Milana Simića i umjesto njega imenovao kobranioca, g. Eugenea O'Sullivanana. Slijedom predstavke g. O'Sullivanana sekretaru, Milanu Simiću je zatim dodijeljen g. Peter Haynes kao zastupnik u postupku zbog nepoštivanja Suda. Branislav Avramović je naknadno takođe ovlastio g. Haynesa da ga zastupa u postupku zbog nepoštivanja Suda. To je Pretresno vijeće odobrilo nakon što je od g. Haynesa primilo izjavu u kojoj potvrđuje da je razmotrio Kodeks profesionalne etike branilaca pred Međunarodnim sudom i da ne vidi nikakvu mogućnost da njegovo zastupanje oba respondentata dovede do sukoba interesa. Izjavi su priložene potpisane izjave oba respondentata, kojima ovi potvrđuju svoju potpunu i informiranu saglasnost sa zajedničkim zastupanjem.

9. Pretresno vijeće primilo je pismene podneske od oba respondentata,⁵ i od pojedinih zainteresovanih strana, kao i nekoliko izjava svjedoka, među kojima su bile i dvije kasnije izjave koje su u međuvremenu uzete od svjedoka Agnes. Optužba je u prilog svojim navodima podnijela ukupno osam izjava svjedoka, a u ime dvojice respondenata podneseno je šest izjava i izvjesni pismeni dokazi. Rasprava o navodima o nepoštivanju suda zakazana je u trajanju od četiri dana - za 29. i 30. septembar, te 5. i 6. oktobar 1999.

⁵ U podnesku od 21. jula 1999., zastupnik Branislava Avramovića po nekoliko je osnova osporio proceduru koja se primjenjuje u postupku zbog nepoštivanja suda, kao i prirodu samog pravila 77. Kasnije su ta osporavanja povučena. T. 899.

10. Optužba je 8. septembra 1999. uložila zahtjev za ograničeni pristup arhivu Sekretarijata Međunarodnog suda, tvrdeći da bi evidencija o ispostavljenim računima za Branislava Avramovića mogla sadržavati materijale koji bi mogli pomoći Pretresnom vijeću pri presuđivanju o navodima o nepoštivanju Međunarodnog suda. Sekretar Međunarodnog suda tražio je i dobio dozvolu da se obrati Pretresnom vijeću u vezi s tim pitanjem. Pismeni podnesak sekretara podniet je 24. septembra 1999., a *corrigendum* podneska 30. septembra 1999. Sekretar je u podnesku iznio argument nepovredivosti arhiva Sekretarijata Međunarodnog suda i pozvao se na povlasticu koja proizilazi iz statusa osoblja Ujedinjenih nacija u Kancelariji za pravnu pomoć i pitanja pritvora (u daljem tekstu: OLAD) i informacija koje oni posjeduju. Zahtjev optužbe je zatim povučen nakon što su respondenti podastrli alternativni prijedlog. Nakon što je Pretresno vijeće zatražilo od Tužilaštva da detaljnije objasni svrhu pregleda evidencije o ispostavljenim računima u kontekstu ovog postupka i da identifikuje konkretne podatke o ispostavljenim računima koji bi bili objekt takvog poduhvata, podniet je izmijenjen zahtjev.

11. Pretresno vijeće je 6. oktobra 1999.⁶ usmeno odobrilo ograničeni pristup arhivu Sekretarijata višem pravnom saradniku Vijeća u svrhu pregleda evidencije o ispostavljenim računima Branislava Avramovića. Višem pravnom saradniku izdata su uputstva da pregleda evidenciju o ispostavljenim računima za period od sredine jula 1998. do 10. maja 1999. i podnese povjerljivi izvještaj Pretresnom vijeću, a kopije pošalje Milanu Simiću i Branislavu Avramoviću. U tom bi izvještaju valjalo navesti da li ima indikacija da se dotična evidencija odnosi na događaje koji čine osnov navoda o nepoštivanju. Viši pravni saradnik je izvještaj podnio 4. novembra 1999.

12. Dan prije rasprave, 28. septembra 1999., optužba je podnijela zahtjev za opsežne zaštitne mjere u odnosu na svjedočenje svjedoka Agnes. Zatraženo je da se u sudnici postavi zaslon tako da drugi optuženi i njihovi branioci ne mogu vidjeti svjedoka Agnes, ili da drugi optuženi i njihovi branioci samo slušaju svjedočenje na internoj televiziji izvan sudnice, ili da svjedok Agnes svjedoči izvan sudnice, putem interne televizije, tako da njegovu sliku mogu vidjeti samo sudije, respondenti i

⁶ Pismeni nalog kojim se potvrđuje takav aranžman uslijedio je 1. novembra 1999.

njihovi branioci, te optužba. Na početku postupka zbog nepoštivanja Suda, Pretresno vijeće je odobrilo korišćenje zaslona za svjedoka Agnes.

13. Postupak je počeo 29. septembra 1999. čitanjem navoda o nepoštivanju Međunarodnog suda. Oba respondenta potvrdila su svoje prethodne pismene podneske Pretresnom vijeću u kojima odbacuju navode. Svjedok Agnes svjedočio je iza zatvorenih vrata 29. i 30. septembra 1999. i trebalo je da nastavi 5. oktobra 1999., ali svjedok Agnes se tog dana nije pojavio. Tog dana su na otvorenoj raspravi saslušana druga dva svjedoka protiv respondenata. Predstavnik Odjeljenja za žrtve i svjedoke Međunarodnog suda informisao je 6. oktobra 1999. Pretresno vijeće o praktičkim teškoćama koje su dovele do toga da se svjedok Agnes prethodnog dana nije pojavio pred Sudom, te je preuzeo isključivu krivicu za nepojavljivanje svjedoka. Svjedok Agnes vratio se tog dana da nastavi svjedočenje, nakon čega je postupak odgođen do 1. novembra 1999.

14. Tužilaštvo je 8. oktobra 1999. zatražilo i dobilo dozvolu da u međuvremenu održava ograničene kontakte sa svjedokom, navodeći kao razlog zdravlje i dobrobit svjedoka Agnes, čemu se respondenti nisu protivili. Pri tome je kontakt bio ograničen na društvene susrete bez pominjanja pitanja vezanja za predmet i bilo kakvih razgovora o njegovom svjedočenju.

15. Postupak zbog nepoštivanja Suda nastavio se 1. novembra 1999., premda tog dana nije bilo svjedočenja. Svjedok Agnes nastavio je svjedočiti 2. i 4. novembra 1999., a prvi svjedok⁷ respondenata svjedočio je 4. novembra. Zatim je postupak odgođen do 29. novembra 1999. Postupak se nastavio kroz dalja četiri dana, do 2. decembra 1999., u kojem periodu su svjedočila još tri svjedoka za respondente, kao i sami respondenti.

16. Prilikom iznošenja završnih riječi, sve izjave svjedoka podastrte Pretresnom vijeću formalno su uvrštene u spis, zajedno sa drugim dokumentima. Pretresno vijeće se zatim povuklo na vijećanje.

⁷ Svjedoku je dozvoljeno da svjedoči iza zatvorenih vrata kako bi se zaštitili interesi pravde, budući da je prethodno bio branilac Milana Simića i očekivalo se da će se njegovo svjedočenje odnositi na pitanja pokrivena povlasticom koja štiti odnos advokata i klijenta.

III. DOKAZI VEZANI ZA PREDMETNE DOGAĐAJE

17. Dokazi izvedeni na raspravi u ovom postupku obuhvatili su široku lepezu vremena i događaja. Pitanjima koja nisu direktno vezana za navode o nepoštivanju suda ovdje ćemo se baviti samo u onoj mjeri u kojoj utiču na vjerodostojnost svjedoka ili daju korisnu sliku o kontekstu samih navoda.

18. Centralna figura u ovom predmetu je svjedok Agnes, osoba čije izjave čine osnovu navoda o nepoštivanju suda. Predmet protiv respondenta stoji ili pada isključivo na osnovu njegovog svjedočenja.

A. Predmet protiv respondenata

1. Svjedočenje svjedoka Agnes

19. Svjedok Agnes dao je pet izjava Tužilaštvu vezano za ovaj postupak, od kojih su prve tri na početku činile osnovu navoda o nepoštivanju Suda.

20. Respondenti su jako naglasili činjenicu da je Međunarodnom sudu dostavljeno pet odvojenih izjava⁸ svjedoka Agnes, tvrdeći da je on mijenjao svoju priču kako bi odgovarala novonastalim okolnostima, te da se svjedok Agnes u svom svjedočenju Pretresnom vijeću nije držao onoga što je naveo u izjavama.

21. Prva izjava data je 10. maja 1999. istražitelju Tužilaštva Toreu Soldalu nakon pet dana razgovora i ispitivanja. Druga izjava takode je data 10. maja 1999. i odnosi se na snimljeni telefonski razgovor koji se vodio tog istog dana. Treća izjava data je 25. maja 1999., nakon što je svjedok Agnes doveden u Hag.

22. Četvrta i peta izjava uslijedile su nešto kasnije: četvrta izjava datirana je 7. juna 1999. i po prvi put sadrži navod o ličnom susretu sa Milanom Simićem. Peta izjava podnijeta je 21. jula 1999. i za nju se tvrdi da je data tog datuma, iako na prvoj stranici krivo stoji da je data 20. juna. Pretresno vijeće prihvata objašnjenje Tužilaštva o uzimanju te izjave i uvjeren je da je zaista uzeta 21. jula 1999., a da je datum na

⁸ Izjave su zavedene u spis kao dokazni predmeti optužbe 2-6.

prvoj stranici rezultat administrativne greške. Svjedok Agnes je u izjavi naveo da je informaciju sadržanu u izjavi Tužilaštvu dao krajem juna, ali je tada tražio da se to ne bilježi, navodeći da određeni broj ljudi koji su prethodno bili zatočeni u osnovnoj školi⁹ u Bosanskom Šamcu još uvijek živi u tom gradu te da je zabrinut za njihovu bezbjednost.

(a) Prva izjava

23. Prva izjava sadrži prvobitni navod o vršenju pritiska na kojem se zasniva ovaj postupak: prvi, nenajavljeni posjet Branislava Avramovića, g. Vukovića¹⁰ i "advokata iz Doboja"¹¹ u julu ili augustu 1998., odbijanje svjedoka Agnes da sa njima razgovara, nakon čega su uslijedili neobjašnjeni telefonski razgovori i noćne posjete, što je kulminiralo pucnjem u zrak. Kad je svjedok Agnes nakon tih događaja prvi put vidio Branislava Avramovića i "advokata iz Doboja", za što se tvrdi da je bilo tri dana nakon incidenta s pucnjavom, pristao je da da izjavu u prilog Milana Simića. Svjedok Agnes u prvoj izjavi tvrdi da su incidenti prestali čim je pristao da da izjavu u prilog Milana Simića. Svjedoku Agnes rečeno je da smije svjedočiti samo u prilog Milana Simića, i to u vezi sa jednom određenom noći u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu. Advokati su pripremili rukom pisanu izjavu a zatim su iskaz snimili na kazetu, rekavši mu unaprijed šta da kaže. Svjedok Agnes u izjavi tvrdi da su mu prilikom tog susreta advokati rekli da se svakih 15 dana javlja u njihovu kancelariju i dali mu svoje telefonske brojeve.

24. Prema prvoj izjavi, dogodio se samo još jedan susret, u 1998., kad je Branislav Avramović nenajavljen navratio sa još jednim advokatom po imenu "Igor". Svjedok Agnes navodi da je bila riječ o veoma kratkom susretu, budući da je Branislav Avramović išao na sastanak sa Milanom Simićem u Bosanski Šamac, i želio je "samo da čuje kako je [svjedok Agnes]". Tom prilikom nije bilo nikakvih pitanja, a Igor je ostao u automobilu.

⁹ Zatočenički objekt u Bosanskom Šamcu gdje je 1992. bio zatočen svjedok Agnes pominje se u postupku zbog nepoštivanja suda pod dva različita naziva, *elementary school* i *primary school* loba naziva označavaju osnovnu školu/. U ovoj presudi koristiće se termin *primary school*.

¹⁰ Drago Vuković bio je glavni branilac Milana Simića u postupku o meritumu od marta do oktobra 1998.

¹¹ Taj naziv vjerojatno označava g. Neškovića, koji je bio partner u advokatskoj kancelariji Branislava Avramovića i koji je posvjedočio da je jednom prilikom pratio Branislava Avramovića kad je ovaj posjetio strica i tetku svjedoka Agnes.

25. Idući susret dogodio se u januaru 1999., kad je Branislav Avramović došao zajedno sa čovjekom kojeg svjedok Agnes nije poznao. Tom prilikom je Branislav Avramović rekao svjedoku Agnes da će prije polaska u Hag trebati uvježbavati svoje svjedočenje u Bosanskom Šamcu tokom mjesec dana. Od svjedoka Agnes zatraženo je da nacrti dijagram smještaja pojedinih zatvorenika u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu i da označi mjesto gdje su se nalazili Perica Mišić i jedan od braće Bičići. Navodno mu je tada Branislav Avramović po prvi put ponudio novac i stan. Tvrdi se da je Avramović rekao da će Milan Simić svjedoku Agnes dati 10,000 DEM kad počnu probe svjedočenja, te da je svjedoku Agnes ponudio stan u Srbiji ili Republici Srpskoj nakon što bude svjedočio.

26. Tvrdi se da je Branislav Avramović ponovo posjetio svjedoka Agnes u februaru 1999., kad je putovao u Bosanski Šamac da se sastane sa svojim klijentom Milanom Simićem. Sastali su se u motelu "Mimoza". Tvrdi se da je Branislav Avramović podsjetio svjedoka Agnes šta da kaže o Milanu Simiću na sudu: da nije bio prisutan u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu i da nije kriv.

27. Posljednji sastanak navodno je održan neposredno prije početka zračnog napada NATO-a na Srbiju. Branislav Avramović navratio je kod svjedoka Agnes da mu saopšti da će probe početi u Bosanskom Šamcu u maju 1999. Branislav Avramović takođe je tražio od svjedoka Agnes da pogleda spisak s otprilike 160 imena, od kojih su neki bili zatočeni u Bosanskom Šamcu, a neki nisu. Rekao je da će na probi naučiti svjedoka Agnes da identifikuje one koji su bili zatočeni.

28. U prvoj izjavi, svjedok Agnes je izjavio da su mu advokati dali broj telefona Milana Simića za slučaj hitne potrebe i uputili ga da sa Simićem telefonski ne razgovara ni o čemu što je vezano za slučaj. Svjedok Agnes je izjavio da je u četiri navrata nazvao Milana Simića, te da ga je jednom prilikom Milan Simić pitao da li mu je Branislav Avramović govorio o "opciji". Svjedok Agnes je izjavio da je shvatio da se to odnosi na novac i rekao je Milanu Simiću da se boji uzeti bilo novac bilo stan jer mu se čini da ga nastoje primorati da svjedoči u Hagu. Milan Simić je upozorio svjedoka Agnes da na telefonu ne pominje Hag i predložio mu da se obrati advokatima ako prihvati "opciju".

29. Najzad, svjedok Agnes je u svojoj izjavi ukratko opisao razloge svog odlaska iz Srbije. Iz Srbije je otišao Bijeljину, koja se nalazi odmah preko granice, a zatim u Brčko gdje je stanovao kod prijatelja, da bi se na kraju obratio međunarodnim vlastima. Svjedok Agnes je objasnio da je svoju torbu ostavio kod prijatelja jer je mislio da bi prtljaga djelovala sumnjivo ako ga zaustavi lokalna policija.

(b) Druga izjava

30. Druga izjava svjedoka Agnes odnosila se samo na izvjesne telefonske razgovore između svjedoka Agnes i g. Pantelića i Branislava Avramovića, koje je snimio istražitelj Tužilaštva Tore Soldal. O njima se detaljno raspravlja niže u tekstu.

(c) Kasnije izjave

31. Treća izjava ništa bitnije ne dodaje prvoj, osim što se broj telefonskih kontakata između svjedoka Agnes i Milana Simića s vremenom popeo sa početnih četiri na pet pa na deset.

32. Svjedok Agnes tek u kasnijim izjavama mijenja svoju verziju događaja, iz razloga koje je pokušao objasniti. U četvrtoj izjavi, datoj početkom juna 1999. nakon što je Pretresno vijeće izdalo prvi nalog u ovom postupku, svjedok Agnes je po prvi put ustvrdio da se lično susreo sa Milanom Simićem. Prema navodima svjedoka Agnes, Branislav Avramović mu je rekao da ode u Bosanski Šamac da se sastane sa Milanom Simićem, a njemu se činilo da nema drugog izbora nego da se povinuje. Prema izjavi, sa Simićem se sastao samo jednom, početkom aprila 1999. Sastanku je takođe prisustvovao Branislav Avramović i još jedan advokat iz Bosanskog Šamca. Na tom sastanku su svjedoku Agnes pokazali spisak imena ljudi koji su možda bili zatočeni u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu. Premda svjedok Agnes tvrdi da je dio tog vremena bio sam sa Milanom Simićem, u izjavi se ne navodi da je Milan Simić tada učinio ikakvu nedoličnu ponudu, nego samo to da mu je Milan Simić rekao da sastanak mora ostati tajna jer bi bilo "fatalno" za Milana Simića kad bi iko u Hagu doznao za to. Svjedok Agnes je izjavio da su mu novac, stan i, po prvi puta, posao ponudili advokati nakon što je Milan Simić otišao. Svjedok Agnes je rekao da te

29. Najzad, svjedok Agnes je u svojoj izjavi ukratko opisao razloge svog odlaska iz Srbije. Iz Srbije je otišao Bijeljino, koja se nalazi odmah preko granice, a zatim u Brčko gdje je stanovao kod prijatelja, da bi se na kraju obratio međunarodnim vlastima. Svjedok Agnes je objasnio da je svoju torbu ostavio kod prijatelja jer je mislio da bi prtljaga djelovala sumnjivo ako ga zaustavi lokalna policija.

(b) Druga izjava

30. Druga izjava svjedoka Agnes odnosila se samo na izvjesne telefonske razgovore između svjedoka Agnes i g. Pantelića i Branislava Avramovića, koje je snimio istražitelj Tužilaštva Tore Soldal. O njima se detaljno raspravlja niže u tekstu.

(c) Kasnije izjave

31. Treća izjava ništa bitnije ne dodaje prvoj, osim što se broj telefonskih kontakata između svjedoka Agnes i Milana Simića s vremenom popeo sa početnih četiri na pet pa na deset.

32. Svjedok Agnes tek u kasnijim izjavama mijenja svoju verziju događaja, iz razloga koje je pokušao objasniti. U četvrtoj izjavi, datoj početkom juna 1991. nakon što je Pretresno vijeće izdalo prvi nalog u ovom postupku, svjedok Agnes je po prvi put ustvrdio da se lično susreo sa Milanom Simićem. Prema navodima svjedoka Agnes, Branislav Avramović mu je rekao da ode u Bosanski Šamac da se sastane sa Milanom Simićem, a njemu se činilo da nema drugog izbora nego da se povinuje. Prema izjavi, sa Simićem se sastao samo jednom, početkom aprila 1999. Sastanku je takođe prisustvovao Branislav Avramović i još jedan advokat iz Bosanskog Šamca. Na tom sastanku su svjedoku Agnes pokazali spisak imena ljudi koji su možda bili zatočeni u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu. Premda svjedok Agnes tvrdi da je dio tog vremena bio sam sa Milanom Simićem, u izjavi se ne navodi da je Milan Simić tada učinio ikakvu nedoličnu ponudu, nego samo to da mu je Milan Simić rekao da sastanak mora ostati tajna jer bi bilo "fatalno" za Milana Simića kad bi iko u Hagu doznao za to. Svjedok Agnes je izjavio da su mu novac, stan i, po prvi puta, posao ponudili advokati nakon što je Milan Simić otišao. Svjedok Agnes je rekao da te

detalje nije ranije iznio jer se bojao moguće odmazde Milana Simića ili njegovih advokata nad svjedokom Agnes i njegovom porodicom.

33. Najveće je izmjene priča svjedoka Agnes doživjela tek u konačnoj izjavi, petoj izjavi koju je dao krajem jula 1999. nakon početka postupka zbog nepoštivanja suda i nakon podnošenja prvobitnih odgovora Branislava Avramovića i Milana Simića. Svjedok Agnes je ponovo izjavio da je informacije prešutio jer se bojao za sigurnost nevinih ljudi koje je odbio imenovati i koji još uvijek žive u bivšoj Jugoslaviji. U toj izjavi svjedok Agnes je izjavio da se sa Milanom Simićem prvi put susreo u septembru 1998., te da mu je u prisustvu Branislava Avramovića, g. Vukovića i kuma Milana Simića, Milan Simić ponudio novac prije svjedočenja, a nakon svjedočenja stan i posao. Nakon toga su uslijedili drugi sastanci sa Milanom Simićem. Svjedok Agnes je po prvi put pomenuo da je u te događaje bila umiješana žena iz Bosanskog Šamca po imenu Jasna Marosević; da je telefonom zvao osobu po imenu Mirsad Sahanić (koji je s njim bio zatočen u Bosanskom Šamcu); te da su advokati na njega vršili pritisak da nagovori Mirsada Sahanića da svjedoči u prilog Milana Simića.

2. Usmeno svjedočenje svjedoka Agnes

(a) Izbijanje neprijateljstava u Bosanskom Šamcu

34. Optužba je o tom pitanju izvela dokaze kako bi potkrijepila navode o vršenju pritiska na svjedoka Agnes kao potencijalnog svjedoka odbrane u postupku o meritumu. Optužba je tvrdila da je svjedok Agnes bio potencijalno koristan svjedok odbrane zato što je ubrzo nakon izbijanja neprijateljstava bio zatočen u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu, gdje je Milan Simić navodno počinio djela za koja ga se tereti u postupku o meritumu; stoga je bilo bitno prisustvo svjedoka Agnes prilikom tih događaja.

35. Svjedok Agnes je svjedočio da je nekoliko mjeseci prije izbijanja neprijateljstava u aprilu 1992. proveo neko vrijeme u Bosanskom Šamcu,¹² gdje je

¹² T. 159:1.

upoznao i Jasnu Marosević i Mirsada Sahanića.¹³ Što se tiče noći 16. aprila 1992., svjedok Agnes je izjavio da se nalazio u hotelu u Bosanskom Šamcu.¹⁴

36. O svom hapšenju i zatočenštvu u Bosanskom Šamcu izjavio je sljedeće. Ujutro 17. aprila 1992., svjedok, Mirsad Sahanić, i još neki ljudi uhapšeni su blizu hotela od strane paravojne formacije "Sivi vukovi" i natjerani da trče do policijske stanice u Bosanskom Šamcu.¹⁵ Svjedok Agnes izjavio je da u trenutku hapšenja nije nosio vojnu uniformu i nije bio naoružan.¹⁶

37. Svjedok Agnes i Mirsad Sahanić najprije su bili zatočeni u zgradi teritorijalne odbrane u Bosanskom Šamcu, ali su kasnije prebačeni u Brčko, a zatim u Bijeljinu. Na kraju su završili u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu, gdje su bili zatočeni tri do četiri mjeseca.¹⁷ Godine 1993., nakon što je bio prebačen u Pelagićevo, gdje je između ostalog raspoređen na kopanje rovova,¹⁸ svjedok Agnes je stupio u Vojsku Republike Srpske (VRS).¹⁹ Tokom unakrsnog ispitivanja, svjedok Agnes je izjavio da je u VRS stupio pod pritiskom, izjavivši: "Nije bilo drugog izlaza, umri ili obuci uniformu ...".²⁰

38. Tokom unakrsnog ispitivanja, svjedoku Agnes postavljeno je pitanje o incidentu koji se desio dok je služio u Vojsci Republike Srpske, kad je slučajno pogodio jednu djevojku u Pelagićevo,²¹ nakon čega je uhapšen i zatvoren na šest do sedam mjeseci.²² Što se tiče zatvaranja i kasnijeg oslobađanja svjedoka Agnes, respondenti su istakli da je svjedok Agnes u prvoj izjavi naveo da je "negdje [sic] u augustu primio informaciju da je moj stric ... platio nekim ljudima da me izvuče iz te situacije", dok je na unakrsnom ispitivanju porekao da je njegov stric podmitio službeno lice kako bi ga izvukao iz zatvora.²³

¹³ T. 28:3 i T. 28:5. To je potvrđeno svjedočenjem tih svjedoka. T. 175:6-22 i T. 542:20.

¹⁴ T. 163:17.

¹⁵ T. 29:5-10. Ovaj iskaz potvrđen je svjedočenjem Mirsada Sahanića. Vidi T. 179-184.

¹⁶ T. 117:19.

¹⁷ T. 29:18 - 30:6. Svjedok Agnes i Mirsad Sahanić bili su velik dio tog vremena zajedno, osim nekoliko dana kad je Mirsad Sahanić bio u Ugljeviku. T. 186:13.

¹⁸ T. 31:19.

¹⁹ T. 31:24.

²⁰ T. 142:3.

²¹ T. 287-289. Taj incident je svjedok Agnes pomenuo u svojoj prvoj izjavi Tužilaštvu.

²² T. 292:12 i T. 294:17.

²³ T. 144:18 i T. 383:10.

39. Dana 25. decembra 1994., svjedok Agnes je imao priliku da prijeđe granicu iz Republike Srpske u Srbiju, gdje se smjestio kod tetke i strica i zaposlio u stričevom preduzeću.²⁴ U Srbiji je svjedok Agnes iz razloga bezbjednosti uzeo novi identitet.²⁵ Izjavio je da je u periodu između svog odlaska iz Republike Bosne i Hercegovine 1994. i ljeta 1998. Bosanski Šamac posjetio samo u prolazu.²⁶

(b) Prvi kontakt između svjedoka Agnes i branioca Milana Simića

40. Svjedok Agnes izjavio je da je u julu 1988. živio sa tetkom i stricem u Srbiji,²⁷ gdje se po prvi put susreo sa braniocima Milana Simića u postupku o meritumu. Izjavio je da su krajem jula 1998. Branislav Avramović, g. Vuković i "jedan advokat iz Doboja"²⁸ nenajavljeno došli kod njegove tetke i strica²⁹ i raspitivali se da li je bio zatočen u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu i da li je poznavao Milana Simića.³⁰ Zatim su pitali da li bi bio voljan da svjedoči u prilog Milana Simića u postupku o meritumu pred Međunarodnim sudom.³¹ Svjedok Agnes je izjavio da tada nije pristao da svjedoči u prilog Milana Simića, te da su branioci nakon 20 minuta otišli.³² Svjedok Agnes je izjavio da je njegov stric prisustvovao tom razgovoru sa braniocima.³³

(c) Navodi o prijetećim telefonskim pozivima svjedoku Agnes i pritisku da svjedoči u prilog Milanu Simiću

41. Respondenti se dijelom terete, na osnovu individualne odgovornosti (da su djelo počinili lično i u dosluhu sa drugima ili pomaganjem i podržavanjem), za telefonske prijetnje svjedoku Agnes kao potencijalnom svjedoku, kao i za to što su se nalazili "u crnom motornom vozilu koje se provezlo kraj kuće svjedoka Agnes između 02:00 i 03:00 sata, te su jednom prilikom ispalili hitac u zrak." U prilog tim navodima izvedeni su sljedeći dokazi.

²⁴ T. 32:12 i T. 32:25.

²⁵ T. 297:13.

²⁶ T. 33:7

²⁷ T. 33:11.

²⁸ Vidi *supra*, fusnotu 10.

²⁹ T. 33:22 i T. 34:23.

³⁰ T. 33:25.

³¹ T. 34:4.

³² T. 34:6 i T. 35:25.

³³ T. 35:10.

42. Svjedok Agnes je izjavio da je ubrzo nakon svog prvog kontakta s braniocima počeo primati anonimne telefonske pozive, kojima su njemu i njegovoj porodici prijetili nasiljem ako odbije da svjedoči,³⁴ iako je na unakrsnom ispitivanju priznao da u tim razgovorima nije nikad pomenuto ime osobe u čiju bi korist trebalo da svjedoči.³⁵ Svjedok Agnes je izjavio da su otprilike u isto vrijeme na kolnom prilazu kući njegovog strica počela da se pojavljuju neidentifikovana vozila, iz kojih bi izlazili nepoznati ljudi i šetali po dvorištu.³⁶ On je izjavio da je jednom prilikom pucano u zrak blizu kuće.³⁷ Tetka svjedoka Agnes je zbog tih događaja doživjela nervni slom.³⁸ Svjedok Agnes je izjavio da je te incidente prijavio policiji, ali ona, čini se, nije mogla da mu pomogne.³⁹

43. Svjedok Agnes je svjedočio da je zbog ogromnog pritiska kojem su on i njegova porodica bili podvrgnuti u tom periodu na kraju pristao da svjedoči.⁴⁰ Prema svjedočenju svjedoka Agnes, premda niti Milan Simić niti Branislav Avramović nisu direktno prijetili njemu i njegovoj porodici, činjenica da su prijeteći telefonski pozivi i prisustvo nepoznatih automobila na kolnom prilazu prestali kad je pristao da svjedoči sugeriše da su oni bili na neki način u to umiješani.⁴¹

(d) Navodi o navođenju na krivokletstvo i o podmićivanju

44. Glavni navodi protiv ovih respondenata sastoje se od pokušaja podmićivanja svjedoka Agnes (kao potencijalnog svjedoka) da lažno svjedoči pred Međunarodnim sudom u prilog Milana Simića. Svjedok Agnes je izjavio da su mu respondenti u više navrata ponudili finansijsku nagradu za lažno svjedočenje. Pretresno vijeće sada će se pozabaviti dokazima izvedenim u prilog ovih navoda.

³⁴ T. 36:17.

³⁵ T. 387:3.

³⁶ T. 37:25.

³⁷ T. 38:13.

³⁸ T. 39:3.

³⁹ T. 39:13.

⁴⁰ T. 40:3.

⁴¹ T. 63:10 i T. 63:22.

45. Svjedok Agnes izjavio je da su se Branislav Avramović i g. Vuković pojavili kod njegovog strica u Srbiji ubrzo nakon što je pristao da svjedoči.⁴² Branioci su rekli svjedoku Agnesu da njihov branjenik Milan Simić nije kriv, da nije zlostavljao ljude u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu i da bi svjedok Agnes trebao o tome svjedočiti pred Međunarodnim sudom.⁴³ Sastanak sa braniocima trajao je oko pola sata vremena.⁴⁴ Ubrzo nakon toga primio je telefonski poziv u kome se tražilo da ode u Bosanski Šamac i sastane se sa Milanom Simićem.⁴⁵

46. Svjedok Agnes je izjavio da se negdje u augustu ili eventualno u septembru 1998.⁴⁶ susreo sa Branislavom Avramovićem, g. Vukovićem i Milanom Simićem u Bosanskom Šamcu, najprije u kafiću "Jetset" a zatim u kancelariji Milana Simića u zgradi "Nove forme".⁴⁷ Ispričao je da je vjenčani kum Milana Simića⁴⁸ takođe prisustvovao sastanku, te da je Jasna Marosević stajala u hodniku, iako nije prisustvovala razgovoru.⁴⁹ Svjedok Agnes je izjavio da su mu na tom sastanku ponovili da mora svjedočiti u prilog Milanu Simiću pred Međunarodnim sudom.⁵⁰ Konkretno, rečeno mu je da kaže da Milan Simić nije nikad posjetio osnovnu školu u Bosanskom Šamcu, da tamo nije nikoga zlostavljao i da nije izveo braću Bičiće i Pericu Misić i zlostavljao ih.⁵¹ Svjedoku Agnes rečeno je neka naprotiv kaže da je jednom prilikom Milan Simić sa tim ljudima otišao u zgradu skupštine, te da su zajedno jeli i pili kao prijatelji.⁵² Svjedok Agnes je izjavio da je znao da su tvrdnje, koje je trebalo da ponovi pred sudom, lažne.⁵³ Prema njegovim vlastitim riječima, od njega se "očekivalo da porekne sve što se desilo".⁵⁴

47. Svjedok Agnes izjavio je da su mu na tom sastanku i Branislav Avramović i Milan Simić nudili posao, stan i oko 10.000 DEM kao nagradu za saradnju, tj. pristanak da svjedoči kako se od njega tražilo.⁵⁵ Dali su mu do znanja da će mu

⁴² T. 40-41.

⁴³ T. 40:21.

⁴⁴ T. 41:7.

⁴⁵ T. 42:1.

⁴⁶ T. 42:25 i T. 43:15.

⁴⁷ T. 42:14 i T. 43:14.

⁴⁸ T. 44:18.

⁴⁹ T. 44:13 i T. 47:16.

⁵⁰ T. 45:15.

⁵¹ T. 46:3.

⁵² T. 46:3.

⁵³ T. 46:16.

⁵⁴ T. 46:12.

⁵⁵ T. 48:24 i T. 47:24.

respondenti osigurati posao i stan bilo u Republici Srpskoj ili u Srbiji.⁵⁶ On u toj fazi nije prihvatio ponudu, ali je rekao respondentima da će je razmotriti.⁵⁷ Taj sastanak pominje se u petoj i konačnoj izjavi svjedoka Agnes, ali se ne pominje ni u jednoj od njegovih prethodnih izjava.

48. Svjedok Agnes je pomenuo i kasniji sastanak u Bosanskom Šamcu, kojom prilikom mu je Milan Simić dao telefonski broj Mirsada Sahanića koji je prijatelj svjedoka Agnes i koji je sa njim bio zatočen u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu.⁵⁸ Svjedok Agnes je izjavio da su mu respondenti rekli da stupi u kontakt sa Mirsadom Sahanićem i da pokuša da ga nagovori da svjedoči u prilog Milana Simića.⁵⁹ Svjedok Agnes je izjavio da je nazvao Mirsada Sahanića ubrzo nakon što je dobio njegov broj. Njihov prvi razgovor ograničio se na lična pitanja. Iako je svjedok Agnes nakon tog prvog poziva više puta razgovarao sa g. Sahanićem, nije nikad bilo govora o predmetu Milana Simića.⁶⁰

49. Svjedok Agnes je nadalje izjavio da ga je u septembru 1998. Branislav Avramović uputio da svakih petnaest dana nazove njegovu advokatsku kancelariju u Beogradu.⁶¹ Branislav Avramović dao mu je odgovarajuće telefonske brojeve.⁶² Kad bi nazvao, razgovarao bi ili sa Branislavom Avramovićem ili sa "Igorom"⁶³ ili, ako nijedan od njih ne bi bio dostupan, ostavio bi poruku sekretarici.⁶⁴ Svjedok Agnes mislio je da je svrha redovitih poziva bila da se obezbijedi da ne pokuša pobjeći.⁶⁵ Izjavio je da mu je Milan Simić dao svoj telefonski broj u Bosanskom Šamcu⁶⁶ i da je s vremena na vrijeme nazivao Milana Simića, uglavnom na zahtjev Branislava Avramovića,⁶⁷ iako nikad nisu telefonom razgovarali o predmetu.⁶⁸ Branislav Avramović i Milan Simić predložili su da se tokom telefonskih razgovora za svjedoka Agnes koristi njegov nadimak "Daki".⁶⁹

⁵⁶ T. 113:5.

⁵⁷ T. 48:5.

⁵⁸ T. 50:24.

⁵⁹ T. 51:3.

⁶⁰ T. 70-72.

⁶¹ T. 53:3.

⁶² T. 53:3.

⁶³ To se odnosi na g. Pantelića.

⁶⁴ T. 54:16.

⁶⁵ T. 55:24.

⁶⁶ T. 56:17.

⁶⁷ T. 57:6 i T. 57:22.

⁶⁸ T. 58:9 i T. 114:5.

⁶⁹ T. 114:10.

50. Drugom prilikom su Branislav Avramović i "advokat iz Doboja"⁷⁰ posjetili svjedoka Agnes kod njegovog strica u Srbiji i od njega uzeli formalnu izjavu o događajima u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu 1992.⁷¹ Svjedok Agnes je izjavio da je braniocima rekao istinu o događajima, ali da su oni selektivno zabilježili informacije koje su išle najviše u prilog Milanu Simiću.⁷² Svjedok Agnes je izjavio da su ga ipak prisilili da potpiše izjavu, a da nije imao prilike da je prethodno pročita⁷³ i da mu nikad nije dostavljena kopija.⁷⁴ Rekao je da je izjavu potpisao jer u protivnom "njegov život ne bi vrijedio ništa".⁷⁵ Tokom unakrsnog ispitivanja, svjedok Agnes je izjavio da mu je Branislav Avramović rekao da će se izjava koristiti u postupku pred Međunarodnim sudom.⁷⁶ Premda ova verzija odgovara događajima opisanim u prvoj izjavi svjedoka Agnesa, svjedok Agnes u svom svjedočenju nije bio siguran u tačno vrijeme održavanja sastanka. Ova verzija odgovara navodu u njegovoj prvoj izjavi da se sastanak održao ubrzo nakon što su prestali noćni telefonski pozivi i posjete u augustu i septembru 1998.

51. Svjedok Agnes je izjavio da je na tom istom sastanku Branislav Avramović izvadio kasetu sa najpovoljnijim dijelovima izjave svjedoka Agnes.⁷⁷ Svjedok Agnes opet nije dobio kopiju niti mu je dozvoljeno da presluša traku.⁷⁸ Izjavio je da mu je na tom sastanku Branislav Avramović objasnio da će u maju početi probe na kojima će svjedok Agnes uvježbavati iskaz koji će dati na suđenju Milanu Simiću.⁷⁹ Svjedok Agnes je dalje izjavio da mu je Branislav Avramović rekao da na konkretna pitanja o ulozi Milana Simića u zlostavljanju zatočenika treba odgovoriti da braća Bičići i Perica Misić nisu u osnovnoj školi bili zlostavljani, nego su izvođeni da bi jeli i pili.⁸⁰ Svjedok Agnes je izjavio da zna da to nije istina.⁸¹ Na istom sastanku, "advokat iz

⁷⁰ Vidi *supra*, fusnotu 10.

⁷¹ T. 59:9-18. Tokom unakrsnog ispitivanja, svjedok Agnes je izjavio da se ne može sjetiti tačnog datuma tog sastanka, ali da ocjenjuje da se vjerojatno održao negdje u septembru 1998., budući da je na sastanku svjedok Agnes doznao da je Stevan Todorović upravo uhapšen.

⁷² T. 60:13.

⁷³ T. 60:19.

⁷⁴ T. 66:8.

⁷⁵ T. 61:12.

⁷⁶ T. 433:12.

⁷⁷ T. 64.

⁷⁸ T. 66:12.

⁷⁹ T. 67:24.

⁸⁰ T. 68:8.

⁸¹ T. 68:18.

Doboja"⁸² postavio je svjedoku Agnes nekoliko pitanja o Stevanu Todoroviću, jednom od saoptuženih Milana Simića u postupku o meritumu.⁸³

52. Svjedok Agnes je zatim naveo da se idući put sastao sa Branislavom Avramovićem krajem 1998. u motelu "Mimoza",⁸⁴ gdje su mu pokazali spisak imena i tražili da identifikuje osobe koje su sa njim bile zatočene u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu 1992.⁸⁵ To svjedočenje nije u skladu sa prvom izjavom, prema kojoj se sastanak u motelu "Mimoza" održao u februaru 1992. Svjedok Agnes je izjavio da mu je nakon svakog sastanka Branislav Avramović rekao neka nikome ne govori o sastancima.⁸⁶

53. Svjedok Agnes je izjavio da je nakon toga, negdje u prvoj polovini oktobra 1998., održan drugi sastanak u Bosanskom Šamcu. Svjedok Agnes sastao se sa Jasnom Marosević, Milanom Simićem i Branislavom Avramović u kafiću "Lotos", a zatim su krenuli u kancelariju Milana Simića, tzv. Spomen dom.⁸⁷ Svjedok Agnes je naveo kako je u kancelariji imao kratak telefonski razgovor sa Mirsadom Sahanićem, te da je Jasna Marosević sa njim dulje razgovarala.⁸⁸

54. Negdje u decembru 1998., prema iskazu svjedoka Agnes, glavni zadatak svjedoka Agnes bio je da pokuša nagovoriti Mirsada Sahanića da posjeti Bosnu i Hercegovinu,⁸⁹ ali to nije bio voljan da uradi.⁹⁰

55. Svjedok Agnes je izjavio da se još mnogo puta sastao sa braniocem Milana Simića, i da je tema svaki put bila ista: pokušaj da se svjedoka Agnes uvjeri da je Milan Simić nevin i da ga se nagovori da uvjeri Mirsada Sahanića da svjedoči u prilog Milana Simića.⁹¹

⁸² Vidi *supra*, fusnotu 10.

⁸³ T. 62:5.

⁸⁴ T. 75:25.

⁸⁵ T. 76:3.

⁸⁶ T. 109:21.

⁸⁷ T. 87:9.

⁸⁸ T. 87:23.

⁸⁹ T. 93:2.

⁹⁰ T. 94:20.

⁹¹ T. 91:24 i 92:16.

56. Posljednji lični susret svjedoka Agnes sa Branislavom Avramovićem i Milanom Simićem bio je sastanak u kući g. Pisarevića u Bosanskom Šamcu februara 1999.⁹² Ponovo su mu dali spisak imena i tražili da identifikuje one koji su bili zatočeni u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu. Tražili su od njega da nacрта dijagram na kojem će označiti smještaj svakog pojedinog zatočenika u zatočeničkom centru u Bosanskom Šamcu.⁹³ Svjedok Agnes je izjavio da su mu, kad je rekao braniocima da se sjeća pucnjave u osnovnoj školi, "strogo zabranili da, ako bude išao u Hag, pominje ikakvu pucnjavu, a o zlostavljanju, ako je neko dolazio da zlostavlja i tuče ljude, da uvijek kaže da su to bili Sivi vukovi."⁹⁴ Ta verzija događaja koju je svjedok Agnes ispričao na sudu najviše se podudara sa njegovom petom izjavom, iako još uvijek ima nedosljednosti, ali ne odgovara verziji koju je dao u prethodnim izjavama.

57. Svjedok Agnes je pred sudom izjavio da je Branislav Avramović u više navrata govorio o programu zaštite svjedoka Međunarodnog suda kako bi svjedoka Agnes nagovorio da svjedoči.⁹⁵

3. Iskaz Mirsada Sahanića

58. Mirsad Sahanić je bio jedan od samo dva druga svjedoka koji su svjedočili u predmetu protiv respondenata. On je svjedočio o telefonskim pozivima svjedoka Agnes i Jasne Marosević krajem 1998. i početkom 1999.

59. Iskaz Mirsada Sahanića da ga je svjedok Agnes neočekivano nazvao telefonom negdje krajem 1988., rano ujutro,⁹⁶ uglavnom potvrđuje verziju svjedoka Agnes. Mirsad Sahanić potvrdio je da prije tog poziva nije razgovarao sa svjedokom Agnes od novembra 1992.⁹⁷

60. G. Sahanić je takođe izjavio da ga je mjesec ili dva nakon prvog poziva svjedok Agnes ponovno nazvao,⁹⁸ kojom prilikom je razgovarao sa Jasnom Marosević, koja ga je pozvala da je posjeti u Bosni i Hercegovini.⁹⁹

⁹² T. 102:7 i T. 96:6.

⁹³ T. 96:19.

⁹⁴ T. 97:5 - 9. "Sivi vukovi" su bili srpska paravojna jedinica. T. 97:12.

⁹⁵ T. 117:8.

⁹⁶ T. 195.

⁹⁷ T. 196:10.

⁹⁸ T. 197.

61. G. Sahanić je ispričao da je ubrzo nakon toga primio telefonski poziv usred noći.¹⁰⁰ Glas sa druge strane žice pitao ga je: "Zašto ne zoveš Bosnu? Znaš ko je."¹⁰¹ Glas se nije predstavio, ali je opsovao Mirsada i rekao mu neka "ide natrag u krevet".¹⁰² G. Sahanić je izjavio da nije prepoznao glas, ali da je 90% siguran da to nije bio svjedok Agnes.¹⁰³

62. O svojim kontaktima sa Jasnom Marosević g. Sahanić je dao sljedeći iskaz: Tokom sljedećeg mjeseca mnogo je puta razgovarao sa gđom Marosević, s tim da je uvijek ona nazivala njega.¹⁰⁴ Gđa Marosević bi ga svaki put nagovarala da utvrdi konačan datum za povratak u Bosnu i Hercegovinu.¹⁰⁵ Premda su razgovori dugo trajali, gđa Marosević nikad nije izrazila zabrinutost zbog troškova.¹⁰⁶ Kad je Mirsad pitao gđu Marosević o njenom poslu, bila je veoma tajanstvena i samo je rekla da "mnogo putuje".¹⁰⁷ On je ispričao da mu je, kad je izrazio zabrinutost u vezi sa povratkom u Bosnu i Hercegovinu nakon svega šta se desilo, Jasna dala čvrste garancije da će biti sasvim siguran ako se vrati.¹⁰⁸ Rekla je da "zna neke važne ljude, na visokim položajima...".¹⁰⁹ Posljednji put je sa Jasnom Marosević razgovarao u maju 1999.¹¹⁰

4. Prvi kontakt svjedoka Agnes sa Međunarodnim sudom

63. Bombardiranje Srbije od strane NATO-a počelo je 25. marta 1999., a svjedok Agnes je izjavio da je iskoristio tu priliku da napusti Srbiju¹¹¹ i ode u Banja Luku u Bosni i Hercegovini.¹¹² Za vrijeme svog boravka u Banjoj Luci, svjedok Agnes je

⁹⁹ T. 199:11.

¹⁰⁰ T. 208:13.

¹⁰¹ T. 208:24-25.

¹⁰² T. 209:1.

¹⁰³ T. 209:7.

¹⁰⁴ T. 210:10, T. 217:16 i T. 202:10.

¹⁰⁵ T. 203:1.

¹⁰⁶ T. 203:15.

¹⁰⁷ T. 204:5.

¹⁰⁸ T. 201:1.

¹⁰⁹ T. 204:15-16.

¹¹⁰ T. 208:1.

¹¹¹ T. 103:11.

¹¹² T. 103:19.

nastavio jednom u petnaest dana održavati telefonske kontakte bilo sa Branislavom Avramovićem bilo sa Milanom Simićem.¹¹³

64. Prema izjavi svjedoka Agnes, on se 4. maja 1999. ili negdje oko tog datuma obratio Ujedinjenim narodima u Brčkom i zatražio pomoć. Uputili su ga u obližnju bazu SFOR-a, gdje je ostao tri dana dok nije stigao istražitelj Tužilaštva Tore Soldal.¹¹⁴

5. Svjedočenje Torea Soldala

65. G. Soldal bio je prvi predstavnik Tužilaštva koji se susreo sa svjedokom Agnes nakon što je ovaj odlučio da potraži pomoć. G. Soldal je u bazi SFOR-a uzeo formalnu izjavu svjedoka Agnes, koja je bila rezultat četverodnevnog razgovora, dobrovoljnog davanja informacija i pitanja g. Soldala.¹¹⁵ Nakon što je dao tu prvu izjavu, svjedok Agnes i g. Soldal otišli su zajedno u Sarajevo, gdje je svjedok Agnes potpisao svoju prvu izjavu, prije nego što je išta znao o budućnosti.¹¹⁶ U Sarajevu je g. Soldal pitao svjedoka Agnes da li bi bio voljan da nazove Branislava Avramovića i da ga pita za novac.¹¹⁷ Svjedok Agnes se složio da se taj razgovor snimi.¹¹⁸

66. Nakon toga je svjedok Agnes obavio dva telefonska poziva, prvi s g. Pantelićem a drugi s Branislavom Avramovićem; oba je snimio Tore Soldal.¹¹⁹ Druga izjava svjedoka Agnes odnosi se samo na snimljene telefonske razgovore.

6. Snimljeni telefonski razgovori između svjedoka Agnes i branilaca

67. G. Soldal je izjavio da je svrha telefonskog poziva braniocima bila dvostruka: kao prvo, to je omogućilo Tužilaštvu da provjeri izjavu svjedoka Agnes, a kao drugo, ako bi se ispostavilo da Branislav Avramović poznaje svjedoka Agnes, transkript tog

¹¹³ T. 104:11.

¹¹⁴ T. 104:23.

¹¹⁵ T. 239:10 i T. 240:8.

¹¹⁶ T. 105:12, T. 124:17 i T. 225:14.

¹¹⁷ T. 228:8.

¹¹⁸ T. 228:14.

¹¹⁹ T. 228-9.

razgovora mogao bi predstavljati dodatni dokaz u postupku zbog nepoštivanja Međunarodnog suda.¹²⁰

68. Engleski transkript telefonskog razgovora, koji je Prevodilačka služba Međunarodnog suda¹²¹ prevela sa bosanskog/hrvatskog/srpskog originala, zaveden je u spis kao dokazni predmet P1a. Svjedok Agnes se u njemu pominje kao "Daki", Branislav Avramović kao "Bane" a g. Pantelić kao "Igor". U nastavku su navedeni relevantni dijelovi transkripta.

Daki: ... Hej, Igor, slušaj! Kad počinje taj program sa Banetom?

Igor: Krajem godine.

Daki: Bio sam s njim kod tebe, sad nešto priča o maju, polovini ...

Igor: Nema to veze. Nema veze. Nije još tako hitno.

Daki: Hej, slušaj, hm, definitivno mi treba novac, jesi čuo?

Bane: Šta?

Daki: Da li me razumiješ? Znaš kakva je situacija, nemam kuda. Stan, ovo, ono.

Bane: Poslaću ti /nerazumljivo/.

Daki: Riješićemo to.

Bane: /nerazumljivo/

Daki: Sutra popodne?

Bane: /nerazumljivo/

Daki: Aha.

Bane: /nerazumljivo/

Daki: U redu, ako nešto bude, hm, zovi me, odnosno ja ću zvati tebe, znaš, kad dođeš.

Bane: Nazovi tamo nju, našu ...

Daki: U redu, onda, hm. Znači, nema problema sa novcem?

Bane: Bićemo u vezi preko nje.

Daki: U redu. Doviđenja.

69. Nakon toga su respondenti na razmatranje podnijeli vlastiti prijevod telefonskog razgovora, koji je zaveden u spis kao dokazni predmet D1b. Revidirani prijevod, koji je sačinio CLSS nakon što je poredio oba transkripta, zaveden je kao dokazni predmet 1c. Nekoliko redaka koji su u prvoj verziji prevedeni, u konačnoj verziji su označeni kao "nerazumljivi". Značajno je da je u dokaznom predmetu P1a

¹²⁰ T. 229:12.

¹²¹ Prevodilačka služba Međunarodnog suda /Conference and Language Services Section/ u daljem tekstu: CLSS)

Branislav Avramović odgovorio na zahtjev svjedoka Agnes da mu se isplati novac riječima "Poslaću ti ...", no u konačnoj verziji njegov odgovor je označen kao nerazumljiv.

70. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok Agnes je izjavio da je razlog zašto tokom razgovora sa braniocima nije pomenuo određenu sumu to da "kad god sam sa tom gospodom razgovarao telefonom, ne bi mi dali da pominjem sumu niti da pominjem Hag..."¹²² Odgovor respondenata na to svjedočenje razmatra se u nastavku.

B. Teze respondenta

71. Prvi respondent, Branislav Avramović, priznao je da je imao ograničene kontakte sa svjedokom Agnes, ali je porekao da je pokušao da podmiti svjedoka Agnes ili da ga navede na krivokletstvo, kako stoji u navodima. Drugi respondent, Milan Simić, izjavio je da nikad nije vidio svjedoka Agnes do trenutka kad se pojavio kao svjedok u postupku zbog nepoštivanja Međunarodnog suda.¹²³ Respondenti tvrde da je motiv svjedoka Agnes da ih optuži za nepoštivanje Suda bio taj da ishodi preseljenje u drugu zemlju. U tom pogledu, respondenti tvrde da je svjedok Agnes već neko vrijeme tražio priliku da napusti bivšu Jugoslaviju. Njegov život u Srbiji postao je neodrživ, s obzirom na njegov lažni identitet i potjernicu koja je za njim raspisana u Republici Srpskoj zbog ubistva. U Bihać se nije mogao vratiti jer tamo nije bio dobrodošao.

1. Svjedočenje Jasne Marosević

72. Gđu Marosević je kao svjedoka pozvao respondent. Svjedoka Agnes i Mirsada Sahanića upoznala je nekoliko mjeseci prije izbijanja sukoba u Bosanskom Šamcu, a nakon sukoba, u julu ili augustu 1998., ponovo je stupila u kontakt sa svjedokom Agnes.¹²⁴ Njeno svjedočenje bilo je značajno jer se odnosilo na kritično pitanje prve veze između branilaca Milana Simića u postupku o meritumu, naročito Drage Vukovića, i svjedoka Agnes.

¹²² T. 393:10-12.

¹²³ T. 804.

¹²⁴ T. 549.

73. Gđa Marosević predstavila se kao dobra prijateljica Milana Simića.¹²⁵ Prema njenom iskazu, kad je svjedoku Agnes rekla da je Milan Simić optužen za ratne zločine, on je odgovorio da, koliko on zna, Milan Simić "nije uradio ništa loše ...".¹²⁶ Tada ga je ona pitala da li bi bio voljan da razgovara sa braniocima Milana Simića.¹²⁷ Izjavila je da je na vlastitu inicijativu tražila od Milana Simića telefonski broj njegovih branilaca, u slučaju da otkrije indicije koje bi mogle biti od koristi.¹²⁸ Izjavila je da je Dragu Vukovića, koji je u to vrijeme bio glavni branilac Milana Simića u postupku o meritumu, nazvala sredinom augusta 1998., te da je g. Vuković istog dana došao u kafić u Bosanskom Šamcu, gdje ga je upoznala sa svjedokom Agnes.¹²⁹ Prema iskazu gđe Marosević, svjedok Agnes je dobrovoljno pristao da se sastane sa braniocima.¹³⁰

2. Prvi sastanak između svjedoka Agnes i Drage Vukovića

74. G. Drago Vuković, koji je bio glavni branilac Milana Simića u postupku o meritumu od marta do oktobra 1998.,¹³¹ izjavio je da je on bio prvi branilac koji je stupio u kontakt sa svjedokom Agnes. Izjavio je da ga je sredinom augusta 1998. nazvala gđa Jasna Marosević i zamolila ga da dođe u Bosanski Šamac da se sastane sa svjedokom Agnes.¹³² G. Vuković je to popodne otišao u Bosanski Šamac i sastao se sa svjedokom Agnes i Jasnom Marosević u kafiću "Jetset".¹³³ Dvojica muškaraca odmah su otišla u kancelariju koju je obezbijedio Milan Simić, gdje je g. Vuković održavao sve sastanke u Bosanskom Šamcu vezano za postupak u meritumu.¹³⁴

75. Sastanak je trajao oko dva i po sata. Tokom tog vremena g. Vuković je, prema vlastitoj izjavi, ispitivao svjedoka Agnes o događajima u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu, gdje je ovaj bio zatočen 1992., i doznao neke pojedinosti iz njegovog života.¹³⁵ G. Vuković je izjavio da mu je svjedok Agnes rekao da tokom svog zatočeništva u osnovnoj školi nije nikad vidio Milana Simića i da ne vjeruje da je

¹²⁵ T. 593.

¹²⁶ T. 551.

¹²⁷ T. 551.

¹²⁸ T. 552.

¹²⁹ T. 554-5.

¹³⁰ T. 553.

¹³¹ T. 483:15.

¹³² T. 484:22.

¹³³ T. 485:7.

¹³⁴ T. 485:13.

Milan Simić mogao počiniti zločine za koje je optužen, budući da zna Milana Simića kao čovjeka blage naravi.¹³⁶ Tokom unakrsnog ispitivanja, g. Vuković je izjavio da mu je svjedok Agnes rekao da taj zaključak zasniva na dojmovima koje je stekao o Milanu Simiću nakon sukoba.¹³⁷ G. Vuković je dalje izjavio da mu je svjedok Agnes rekao da je nakon boravka u zatočeništvu stupio u Vojsku Republike Srpske, da je bio optužen za ubistvo djevojke i da sada živi u Srbiji pod lažnim imenom.¹³⁸

76. G. Vuković je ispričao da je nakon sastanka dao svjedoku Agnes svoj broj telefona u kancelariji kako bi bili u kontaktu.¹³⁹ Premda je nakon sastanka njegov opšti dojam o svjedoku Agnes bio da on ne bi bio vjerodostojan svjedok,¹⁴⁰ g. Vuković je izjavio da mu se činilo da bi svjedok Agnes mogao biti koristan, budući da je bio u kontaktu sa nekoliko osoba sa kojima je bio zatočen u Bosanskom Šamcu, a koji bi mogli svjedočiti u prilog obrani u postupku o meritumu.¹⁴¹ Premda je g. Vuković rekao da je tokom sastanka vodio bilješke, čini se da ih je uništio.¹⁴²

3. Drugi sastanak između Branislava Avramovića, svjedoka Agnes i Drage Vukovića 22. septembra 1998.

77. G. Vuković je izjavio da se idući put sastao sa svjedokom Agnes u malom gradiću u Srbiji 70 km od Beograda.¹⁴³ Svrha tog sastanka bila je da se svjedok Agnes upozna s Branislavom Avramovićem, koji je trebao zamijeniti Dragu Vukovića kao glavni branilac Milana Simića.¹⁴⁴ On je na sudu izjavio da je upoznao Branislava Avramovića sa svakim potencijalnim svjedokom i važnom osobom za odbranu Milana Simića, kao što ga je upoznao i sa svjedokom Agnes.¹⁴⁵ G. Vuković je izjavio da je na tom sastanku posljednji put vidio svjedoka Agnes.¹⁴⁶

¹³⁵ T. 487:6.

¹³⁶ T. 487:22.

¹³⁷ T. 512:16.

¹³⁸ T. 488:23.

¹³⁹ T. 490:7.

¹⁴⁰ T. 490-1.

¹⁴¹ T. 490:7.

¹⁴² T. 510:7 - 511:11.

¹⁴³ T. 493:1.

¹⁴⁴ T. 493:6.

¹⁴⁵ T. 494:19.

¹⁴⁶ T. 496:8.

78. Branislav Avramović je izjavio da je za svjedoka Agnes prvi put čuo u razgovoru sa g. Vukovićem, koji je iznio svoje znatne sumnje u pogledu karaktera svjedoka Agnes.¹⁴⁷ Na kraju sastanka od 22. septembra 1998., svjedok Agnes i Branislav Avramović dogovorili su se da će se ponovno sastati za oko sedmicu dana. Branislav Avramović je naveo da je taj drugi sastanak organizovao zato što je želio da razgovara sa svjedokom Agnes o nekim pitanjima koja nije obradio g. Vuković, kako bi utvrdio da li ima ikakvih dodatnih informacija,¹⁴⁸ a naročito je želio razgovarati o novoj tački optužnice protiv njegovog branjenika (progon).¹⁴⁹ Svjedok Agnes mu je dao adresu svog strica u Srbiji i rekao da bi se mogli tamo sastati.¹⁵⁰ Taj sastanak sa svjedokom Agnes zabilježen je u evidenciji o ispostavljenim računima koja se odnosi na taj period i koju je pregledao viši pravni saradnik Pretresnog vijeća. Svjedok Agnes taj sastanak nije pomenuo ni u izjavama niti u svjedočenju.

4. Treći sastanak između Branislava Avramovića, Gorana Neškovića i svjedoka Agnes u Srbiji 28. septembra 1998.

79. Branislav Avramović je izjavio da su 28. septembra 1998. on i njegov partner u advokatskoj kancelariji, Goran Nešković, otišli u kuću strica svjedoka Agnes u Srbiji.¹⁵¹ G. Nešković, koji je svjedočio u prilog respondenata, potvrdio je da je na tom putu pratio Branislava Avramovića i da mu je Branislav Avramović rekao da će se sastati sa svjedokom.¹⁵² Advokati su najprije nevezano razgovarali sa svjedokom Agnes i njegovim stricem na terasi.¹⁵³ Branislav Avramović je ispričao kako je predložio da on i svjedok Agnes razgovaraju u kući, budući da je donio neke dokumente za diskusiju.¹⁵⁴ Pitao je svjedoka Agnes o optužbama za progon koje su nedavno bile uvrštene u optužnicu protiv Milana Simića u postupku o meritumu, i zatražio njegovu pomoć pri identifikaciji osoba koje su bile zatočene u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu.¹⁵⁵ Svjedok Agnes je tom prilikom pomenuo više imena, među kojima i Mirsada Sahanića,¹⁵⁶ te je ponudio da stupi u kontakt sa tim osobama i vidi

¹⁴⁷ T. 655:22 i 656:16.

¹⁴⁸ T. 662.

¹⁴⁹ T. 719.

¹⁵⁰ T. 662:5.

¹⁵¹ T. 664:23.

¹⁵² T. 523:23.

¹⁵³ T. 666:12 i T. 524:7.

¹⁵⁴ T. 667:6.

¹⁵⁵ T. 668.

¹⁵⁶ T. 669.

hoće li biti od koristi za odbranu.¹⁵⁷ Branislav Avramović je izjavio sljedeće: "Rekao sam mu da bi to bila velika pomoć meni kao braniocu, ali da njemu prepuštam da odluči da li želi to da uradi."¹⁵⁸

80. Branislav Avramović izjavio je da je tek nakon tog sastanka, na kojem je bio u mogućnosti da ocijeni informacije koje bi mogao dati svjedok Agnes, odlučio da svjedoka Agnesa ubuduće koristi samo kao izvor informacija za odbranu, a ne kao svjedoka.¹⁵⁹ Branislav Avramović je izjavio da izjava svjedoka Agnes da nikad nije vidio Milana Simića u osnovnoj školi nije bila bitna za argumentaciju odbrane, budući da je Milan Simić u svojoj prvoj izjavi Međunarodnom sudu priznao da je jednom prilikom bio u osnovnoj školi u Bosanskom Šamcu.¹⁶⁰ Branislav Avramović je izjavio da je nakon tog sastanka "dogovoreno da me [svjedok Agnes] nazove ako bude imao informacija vezano za kontakte koje je pomenuo da će preduzeti. Tada nismo dogovorili nikakav aranžman. Za to nije bilo apsolutno nikakvog razloga."¹⁶¹

81. Branislav Avramović je izjavio da je za vrijeme sastanka bilježio značajne informacije koje mu je prenio svjedok Agnes,¹⁶² ali da su te su bilješke kasnije uništene.¹⁶³ Branislav Avramović je porekao da je na taj sastanak donio kazetofon.¹⁶⁴

82. Goran Nešković je izjavio da su Branislav Avramović i svjedok Agnes bili u kući nekih trideset minuta, nakon čega im se on pridružio i bio prisutan na zadnjih deset minuta razgovora.¹⁶⁵ Činilo se da razgovaraju o događajima u Bosanskom Šamcu.¹⁶⁶ G. Neškoviću se žurilo da se vrati u Beograd, pa su oba advokata otišla ubrzo nakon toga.¹⁶⁷ Taj sastanak zabilježen je u evidenciji o ispostavljenim računima koje je pregledao viši pravni saradnik Pretresnog vijeća.

5. Kasniji sastanci između advokata i svjedoka Agnes

¹⁵⁷ T. 669:10.

¹⁵⁸ T. 669:16-18.

¹⁵⁹ T. 672.

¹⁶⁰ T. 671:24 i T. 674:3.

¹⁶¹ T. 678.

¹⁶² T. 670:14 - 23.

¹⁶³ T. 723 - 724.

¹⁶⁴ T. 671:4.

¹⁶⁵ T. 525:6.

¹⁶⁶ T. 525.

83. Branislav Avramović je izjavio da je njegov idući kontakt sa svjedokom Agnes bio negdje u novembru 1998. kad ga je ovaj nazvao telefonom i zamolio ga da idući put kad putuje u Bosanski Šamac navrati kod njegovog strica u Srbiji.¹⁶⁸ Branislav Avramović je došao nekoliko dana kasnije, kako je bilo zatraženo.¹⁶⁹ Branislav Avramović je ispričao da su otišli u motel "Mimoza" u selu i da ga je svjedok Agnes pitao za program zaštite svjedoka u Hagu.¹⁷⁰ Svjedok Agnes mu je rekao da će osobe za koje je ponudio da sa njima stupi u kontakt u ime odbrane htjeti znati na kakvu zaštitu mogu računati.¹⁷¹ Branislav Avramović je vrlo kratko objasnio svoje viđenje tog sistema i otišao.¹⁷²

84. Branislav Avramović je izjavio da ga je svjedok Agnes ponovo nazvao u decembru 1998. sa viješću da Mirsad Sahanić za Novu Godinu dolazi u Tuzlu, te da će pokušati da s njim stupi u kontakt.¹⁷³ Svjedok Agnes je ponovo nazvao Branislava Avramovića u januaru 1999. da mu kaže da nije uspio da ostvari kontakt sa Mirsadom Sahanićem.¹⁷⁴

85. Idući kontakt desio se krajem marta 1999., kad je svjedok Agnes nazvao da kaže da je u Banjaluci kod rodaka i da želi da se sastane sa Branislavom Avramovićem.¹⁷⁵ Svjedok Agnes je ostavio telefonski broj na kojem ga se može dobiti, ali Branislav Avramović nije uspio da s njim ostvari kontakt, iako je više puta pokušavao.¹⁷⁶ Nakon toga je svjedok Agnes nazvao njega i dogovorili su se da se sastanu u kafiću "Lotos" u Bosanskom Šamcu.¹⁷⁷

6. Posljednji susret advokata sa svjedokom Agnes

86. Branislav Avramović je izjavio da su se krajem marta 1999. Spasoje Pisarević, svjedok Agnes, Jasna Marosević i on sastali u kafiću "Lotos" u Bosanskom

¹⁶⁷ T. 669:19.

¹⁶⁸ T. 678:13.

¹⁶⁹ T. 679:9.

¹⁷⁰ T. 679:15.

¹⁷¹ T. 680.

¹⁷² T. 680:6.

¹⁷³ T. 680:11.

¹⁷⁴ T. 680:24.

¹⁷⁵ T. 682:5.

¹⁷⁶ T. 682:21.

¹⁷⁷ T. 683:9.

Šamcu, kako je dogovoreno.¹⁷⁸ Njih trojica su kratko razgovarali u kafiću, nakon čega su zajedno otišli.¹⁷⁹ Svjedok Agnes raspitivao se da li bi mu Branislav Avramović mogao pomoći da nađe posao ili dođe do novaca, budući da u Republici Srpskoj nema načina da zaradi za život.¹⁸⁰ Branislav Avramović je izjavio: "Žalio se da nema posao, da nema prihode, da nema nikakvih sredstava za život i da naprosto nema od čega živjeti, i da li bi mu ja ikako mogao pomoći oko toga?"¹⁸¹ Branislav Avramović je predložio da, ako svjedok Agnes ostvari kontakte sa potencijalnim svjedocima, postoji mogućnost da mu se isplati dnevica, ali budući da on nema nikakvih kontakata u Republici Srpskoj, smatra da ne može pomoći svjedoku Agnes oko nalaženja posla u RS.¹⁸² Branislav Avramović je izjavio da je to bio njegov posljednji lični kontakt sa svjedokom Agnes.¹⁸³

87. Izjava Spasoja Pisarevića o tom susretu u potpunosti potvrđuje verziju Branislava Avramovića.

7. Snimljeni telefonski razgovori

88. I Igoru Panteliću, kojeg su kao svjedoka pozvali respondenti, i Branislavu Avramoviću postavljena su pitanja o snimljenim telefonskim razgovorima.

89. G. Pantelić, koji je, prema transkriptu razgovora sa svjedokom Agnes, ovome savjetovao da će "program" početi kasnije tokom godine, izjavio je da nije razumio šta svjedok Agnes misli pod "programom".¹⁸⁴ U svom je iskazu rekao da je mislio da svjedok Agnes možda misli na program zaštite svjedoka i, budući da je znao da je suđenje odgođeno, to mu je i saopštio.¹⁸⁵ Međutim, kad je Pretresno vijeće istaklo da je svjedok Agnes veoma jasno pomenuo "onaj program sa Banetom", g. Pantelić je priznao da program zaštite svjedoka vodi Međunarodni sud, a ne Branislav Avramović.¹⁸⁶

¹⁷⁸ T. 683:16.

¹⁷⁹ T. 684:1. To je potvrdilo svjedočenje Jasne Marosević, T. 564, i izjava Spasoja Pisarevića od 7. jula 1999.

¹⁸⁰ T. 685:2.

¹⁸¹ T. 685.

¹⁸² T. 682.

¹⁸³ T. 686:17.

¹⁸⁴ T. 791:18.

¹⁸⁵ T. 793:10.

¹⁸⁶ T. 799:17.

90. Branislav Avramović je porekao da išta zna o bilo kakvom "programu" sa svjedokom Agnes koji bi počeo sredinom maja. On je izjavio da "nije postojao nikakav dogovoreni program između mene i njega, vezan za bilo kakvo suđenje ili metodologiju rada, ako me to pitate. To je nešto o čemu nisam nikad sa njim govorio, nikad."¹⁸⁷ Što se tiče značenja njegovog kratkog razgovora sa svjedokom Agnes, većina kojeg je nerazumljiva zbog loše kvalitete snimke, Branislav Avramović je izjavio da je tada shvatio da će se on i svjedok Agnes sastati u Bosanskom Šamcu, uz posredstvo Jasne, "kako bi razgovarali o onome o čemu sam ja pretpostavljao da želi da razgovara, tj. o njegovom egzistencijalnom problemu, jer je to ono o čemu mi je pričao na sastanku u aprilu."¹⁸⁸ Branislav Avramović je odlučno porekao da je ikada sa svjedokom Agnes razgovarao o tome da mu da novaca: "to nije nikad bila tema naših razgovora, on to nije nikad tražio, niti sam mu ja išta takvo ponudio, niti je to ikad bio predmet naših razgovora."¹⁸⁹

¹⁸⁷ T. 767.

¹⁸⁸ T. 770.

¹⁸⁹ T. 689.

IV. ANALIZA I ZAKLJUČCI

91. Nadležnost Međunarodnog suda da se bavi slučajevima nepoštivanja suda nedavno je detaljno razradilo Žalbeno vijeće u predmetu *Tadić*.¹⁹⁰ Vijeće je zaključilo da je pravo bavljenja slučajevima nepoštivanja suda obuhvaćeno inherentnom nadležnošću Međunarodnog suda, koja proizlazi iz njegove pravosudne funkcije, kako bi se osiguralo neometano sprovođenje njegove jurisdikcije, koju mu izričito daje Statut, i kako bi se očuvale njegove temeljne pravosudne funkcije.¹⁹¹ Ta inherentna nadležnost omogućuje Međunarodnom sudu da proglasi krivim za nepoštivanje one koji svjesno i namjerno ometaju njegovo sprovođenje pravde.¹⁹² To obuhvata sve slučajeve zastrašivanja, uticaja ili nudenja mita potencijalnim svjedocima Međunarodnog suda, odnosno svaki pokušaj zastrašivanja i uticanja na takve svjedoke.¹⁹³ Ta inherentna nadležnost ne ovisi o tome na koji se način pominje u pravilu 77, i povremene izmjene i dopune tog pravila ne ograničavaju tu inherentnu nadležnost.¹⁹⁴

92. Pretresno vijeće je uvjereni da je svjedok Agnes u relevantno vrijeme bio potencijalni svjedok u postupku o meritumu pred Međunarodnim sudom. Na kraju nije iznijet argument, a ne bi niti bilo moguće tvrditi, da navodi svjedoka Agnes protiv dvojice respondenata, ako se utvrdi da su istiniti, ne bi predstavljali nepoštivanje Međunarodnog suda u smislu svjesnog i namjernog ometanja sprovođenja pravde. Jedino pitanje bilo je da li je istinitost navoda svjedoka Agnes dokazana van razumne sumnje. Svjedočenje svjedoka Agnes je jedini dokaz u ovom postupku koji potvrđuje te navode, a navodi koje je on iznio ostali su na kraju nepotkrijepljeni.¹⁹⁵ Pitanje koje valja riješiti jeste, dakle, da li treba vjerovati navodima svjedoka Agnes.

93. Prvi kontakt između osoblja Međunarodnog suda i svjedoka Anges desio je nekih pet sedmica nakon što je ovaj pobjegao iz Srbije u Bosnu i Hercegovinu u

¹⁹⁰ *Tužilac protiv Duška Tadića*, predmet br. IT-94-1-A-R77, Presuda o navodima protiv prethodnog pravnog zastupnika Milana Vujina, 31. januar 2000.

¹⁹¹ *Ibid.*, para. 13, 18.

¹⁹² *Ibid.*, para. 26(a).

¹⁹³ *Ibid.*, para. 23, 26(b).

¹⁹⁴ *Ibid.*, para. 27-28.

martu 1999., kad je počelo bombardiranje Srbije od strane NATO-a. On je zatražio pomoć osoblja UN u Brčkom, koje ga je uputilo na obližnju bazu SFOR-a. U bazi je ostao tri dana, do razgovora sa istražiteljem Tužilaštva.

94. Branilac respondenata pitao je svjedoka Agnes u unakrsnom ispitivanju da li je on i prije razgovora sa bilo kakvim advokatima planirao da se izvuče iz bivše Jugoslavije iskoristivši Međunarodni sud kako bi ishodio preseljenje. Svjedok Agnes porekao je takve planove, ali je priznao da je želio da napusti regiju, kako bi sve što se desilo tokom rata ostavio iza sebe, te da se u tu svrhu obratio ambasadama izvjesnih stranih zemalja. Svjedok Agnes nije direktno suočen sa tvrdnjom da je prije nego što je razgovarao s osobljem Ujedinjenih nacija u Brčkom znao da će Međunarodni sud pokrenuti mjere da obezbijedi njegovo preseljenje u sigurnu zemlju ako bude učestvovao u istrazi o navodima koje je iznio. Odsta, svjedok Agnes je sa svoje tačke gledišta lako mogao pomisliti da će zbog navoda koje je iznio biti neizbježno izložen odmazdi.

95. U takvim okolnostima, sam čin iznošenja navoda od strane svjedoka Agnes bio bi u principu dovoljan da njegove prvobitne navode učini barem u nekoj mjeri inherentno vjerodostojnima. Ništa od onoga što je iznio g. Avramović nije umanjilo inherentnu vjerodostojnost tih navoda niti potaklo razumnu sumnju u njihovu istinitost. On je svoje brojne sastanke sa svjedokom Agnes objasnio time da je svjedok Agnes bio koristan izvor informacija za pripremu odbrane njegovog branjenika Milana Simića.¹⁹⁶ To objašnjenje je bilo sasvim nekonzistentno sa slikom koju su g. Avramović i njegovi svjedoci pokušali da ocrtaju o svjedoku Agnes kao o nepouzdanjoj osobi na zlu glasu koja je u vrlo ranoj fazi odbačena kao potencijalnog svjedoka.¹⁹⁷ Pretresno vijeće ne smatra da postoji ikakva razumna mogućnost da je to objašnjenje istinito.

96. Koliko god da su prvobitni navodi mogli imati određenu inherentnu vjerodostojnost, nju je kasnije uništio sam svjedok Agnes. Manje nepodudarnosti u verziji koju je dao u svojoj trećoj izjavi bile su možda razumljive, ali kasnije, u

¹⁹⁵ Originalni transkript telefonskog razgovora između svjedoka Agnes i Branislava Avramovića, dokazni predmet P1a, predstavlja određenu potvrdu tih navoda, ali je u konačnoj verziji relevantan odlomak opisan kao "nerazumljiv".

¹⁹⁶ T. 672, 752.

¹⁹⁷ T. 677, 751-753.

četvrtoj i petoj izjavi, dopunjena i iskićena priča koju je ispričao ne može se više opravdati objašnjenjem da se ispočetka bojao eventualne odmazde protiv njega, njegove porodice i drugih lica (koja je odbio da identifikuje). Premda je dotada nesumnjivo već napravljen aranžman za njegovo preseljenje, u trenutku davanja četvrte i pete izjave nisu postojale nikakve zaštitne mjere za njegovu porodicu. Činjenica da je svjedok Agnes bio spreman da u znatnoj mjeri proširi svoju priču čim je shvatio da će on sam biti preseljen predstavlja osnovu za ozbiljne sumnje u istinitost njegovih prvobitnih navoda.

97. Nijedno pitanje postavljeno svjedoku Agnes tokom unakrsnog ispitivanja nije bitnije umanjilo njegovu vjerodostojnost. Mnogo je vremena potrošeno na ispitivanje o sadržaju plave torbe koja je bila njegovo vlasništvo i koju je prilikom bijega ostavio u Srbiji. Iako je kontradikcija između njegovog svjedočenja i svjedočenja svjedoka respondentata o sadržaju torbe potakla pitanja o njegovoj vjerodostojnosti, sam navodni sadržaj torbe nije imao nikakvog uticaja na činjenice u predmetu, a samo neznatan uticaj na njegovu vjerodostojnost kao svjedoka. Ipak, držanje ovog svjedoka nije impresioniralo Vijeće.

98. Jedan konkretni incident za vrijeme svjedočenja svjedoka Agnes značajno je rasvijetlio njegov pravi stav prema postupku. Četvrti dan svjedočenja, svjedok Agnes odbio je da uđe u sudnicu i nastavi sa svjedočenjem dok nisu pokrenute određene zaštitne mjere za članove njegove porodice kojima su, navodno, upućivane prijetnje.¹⁹⁸ Idućeg dana nevoljko je nastavio svjedočenje.¹⁹⁹ Premda Pretresno vijeće ima razumijevanja za to da svjedok Agnes vjeruje da se on i njegova porodica nalaze u teškoj situaciji, njegov pokušaj da ucjenjuje Međunarodni sud ne doprinosi njegovoj vjerodostojnosti.

99. U krajnjoj liniji, premda je nepotvrđeno svjedočenje svjedoka Agnes potaklo ozbiljne sumnje u postupke g. Avramovića, ono nije otišlo dalje od toga. Čak ni najozbiljnije sumnje ne mogu sačinjavati dokaz van razumne sumnje. Da bi se g. Avramovića proglasilo krivim, bili bi potrebni puno jači dokazi. No budući da je svjedok Agnes uništio vlastitu vjerodostojnost, predmet protiv Milana Simića je potpuno nepotvrđen.

¹⁹⁸ T. 312-329 (zatvorena rasprava).

100. Na osnovu izvedenih dokaza, Pretresno vijeće nije uvjereni van razumne sumnje da su navodi o nepoštivanju Međunarodnog suda koje je iznio svjedok Agnes protiv dvojice respondenata istiniti.

¹⁹⁹ T. 335.

V. DISPOZITIV

101. Iz gorenavedenih razloga, Pretresno vijeće je jednoglasno izreklo **PRESUDU**

- (1) da navodi o nepoštivanju suda protiv Branislava Avramovića nisu dokazani van razumne sumnje,
- (2) da navodi o nepoštivanju suda protiv Milana Simića nisu dokazani van razumne sumnje,

te da shodno tome nijedan od respondenata nije počinio nepoštivanje Međunarodnog suda.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu se engleski tekst smatra mjerodavnim.

/potpis na originalu/
Patrick Robinson
Predsjedavajući sudija

Dana 30. juna 2000.
U Hagu
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

